

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

แนวข้อสอบมากกว่า 400 ข้อ

ปี 69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบ

ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน)

ทดสอบความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้ โดยวิธีสอบข้อเขียน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
3. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
4. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต และการให้บริการแก่ประชาชน พ.ศ. 2569
5. ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
6. ความรู้เกี่ยวกับประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การสื่อสาร
7. ความรู้เกี่ยวกับการเขียนข่าว การเขียนบทความ การเรียบเรียงข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์
8. ความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานด้านการออกแบบกราฟฟิก ออกแบบโปสเตอร์และการผลิตสื่อ

START
UP

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

คู่มือสอนนักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

ราคา 299 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กึ่ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ**

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบ
ใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา
ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น
หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและ
มีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ
ขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปรมาณเพื่อสันติ	1
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปรมาณเพื่อสันติ	9
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	21
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ.2562	65
➤ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540	121
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	134
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	165
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	201
➤ พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตและการให้บริการแก่ประชาชน พ.ศ.2569	207
➤ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่	225
➤ การเผยแพร่ผ่าน News Media การประชาสัมพันธ์ผ่าน Social Media	234
➤ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่	243
➤ การประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การสื่อสารออนไลน์	255
➤ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	264
➤ การเขียนข่าวและรายงานข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์	272
➤ การจัดทำบทความสารคดี เพื่อเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ	300
➤ การเรียบเรียงข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์	318
➤ ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ ผลิตโสตทัศนวัสดุเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	325
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับประชาสัมพันธ์และกลยุทธ์การสื่อสาร	345
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการเขียนข่าว การเขียนบทความ การเรียบเรียงข้อมูลข่าวสาร	
เพื่อการประชาสัมพันธ์	351
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานด้านการออกแบบกราฟฟิก ออกแบบโปสเตอร์และการผลิตสื่อ	357
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	364

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

ความเป็นมา

เมื่อสหรัฐอเมริกาแถลงในที่ประชุมองค์การสหประชาชาติในวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2497 ที่จะดำเนินการตามแผนการใช้พลังงานปรมาณูให้เกิดประโยชน์ในทางสันติ ตามโครงการของประธานาธิบดีไอเซนเฮาเวอร์ แล้วสหรัฐฯ ก็ได้จัดส่งผู้แทนรัฐบาลไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อแจ้งแผนการให้ทราบ รวมถึงส่งผู้แทนเดินทางมายังประเทศไทยด้วย

รัฐบาลไทยโดยมติดคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2497 ได้เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อหารือกับคณะผู้แทนสหรัฐอเมริกาในเรื่องนี้ โดยประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านวิทยาศาสตร์ในขณะนั้น เรียกว่า “คณะกรรมการเกี่ยวกับพลังงานปรมาณู” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น (คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ) เมื่อคณะกรรมการฯ เสนอรายงานการเจรจาหารือต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2497 คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติอนุมัติให้คณะกรรมการฯ ดำเนินกิจการด้านพลังงานปรมาณูเพื่อสันติต่อไป และเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ในการจะจัดหาเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยเครื่องหนึ่ง พร้อมทั้งห้องปฏิบัติการด้านนิวเคลียร์ของประเทศ เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ศึกษา ทดลอง และการวิจัย สำหรับนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรในกิจการเกี่ยวกับพลังงานปรมาณูในทางสันติ โดยสหรัฐอเมริกาเสนอจะให้ความช่วยเหลือในการฝึกอบรมนักวิทยาศาสตร์ไทยด้านพลังงานปรมาณูเพื่อสันติและให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์นิวเคลียร์และไอโซโทปเพื่อใช้ในการแพทย์ และวิทยาศาสตร์สาขาอื่น

จากนั้นกิจการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติในประเทศไทยจึงเริ่มขึ้น โดยผ่านการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศในด้านต่าง ๆ สืบมา จนในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2498 นักวิทยาศาสตร์ไทยและผู้ที่ได้รับทุนตามความช่วยเหลือในรุ่นแรกได้เริ่มเดินทางไปศึกษาอบรมยังสหรัฐอเมริกา ที่ Argonne และเมื่อทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency , IAEA) ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2500 โดยเป็นองค์กรอยู่ในอาณัติขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ 58 ที่ลงนามในสัตยาบันและนับว่าเป็นสมาชิกของทบวงการฯ ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2500

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2501 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้คณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เปิดการประกวดราคาเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู และวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2501 มีการลงนามในสัญญาสั่งซื้อ เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยจากบริษัทเคอร์ติสไรต์ สหรัฐอเมริกา จากนั้นคณะกรรมการฯ มีมติเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2503 เห็นชอบให้ใช้ที่ดินของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน ถนนศรีรับสุข (ถนนวิภาวดีรังสิต ในปัจจุบัน) เป็นสถานที่ก่อสร้างอาคารปฏิกรณ์ปรมาณู เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมาของ คณะกรรมการฯ ใช้กรมวิทยาศาสตร์ (กรมวิทยาศาสตร์บริการปัจจุบัน) เป็นสถานที่ทำการชั่วคราวและรัฐบาล ยังมิได้มอบหมายให้หน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในโครงการก่อสร้างอาคารและติดตั้งเครื่องปฏิกรณ์ฯ ในระยะเริ่มแรกจึงต้องใช้วิธียืมบุคลากรจากหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เคยผ่านการศึกษาอบรมในสาขา ต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์ หรือวิศวกรรมเครื่องปฏิกรณ์ฯ จากต่างประเทศมาปฏิบัติงาน โดยรับช่วงงาน ภาลปฏิบัติจากคณะกรรมการฯ ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนงานมาดำเนินการต่อในรูปของคณะอนุกรรมการ เฉพาะกิจ

ต่อมาเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2504 รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ.2504 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2504 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 78 ตอนที่ 36 เป็นการจัดตั้งสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ มีที่ตั้งที่ถนนศรีรับสุข บางเขน พระนคร นับจากนั้นเป็นต้นมา (ปัจจุบันคือเลขที่ 16 ถ.วิภาวดีรังสิต จตุจักร กทม. 10900) โดยบทบาทหลักของสำนักงานฯ มุ่งเน้นด้านการวิจัยค้นคว้า เพื่อนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งควบคุมความปลอดภัยทั่วไปแก่ผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกสำนักงานฯ และอยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

พ.ศ. 2504 – 2506 สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. 2506 – 2515 สังกัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

พ.ศ. 2515 – 2522 สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

พ.ศ. 2522 – 2535 สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน

พ.ศ. 2535– 2545 สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. 2546 – 2562 สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

และต่อมาได้มีการแยกภารกิจด้านการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์และการใช้ประโยชน์จาก พลังงานนิวเคลียร์ รวมทั้งการให้บริการทางเทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสีออกจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2549 ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 123 ตอนที่ 39 ก วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2549 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 เรื่องการโอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สินและเงินงบประมาณเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์และการใช้ประโยชน์จาก พลังงานนิวเคลียร์ที่มีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกาบังคับใช้ให้กับสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ด้วยวิทยาการด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2508 มีบทบัญญัติบางประการ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์ และรังสีและการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ เพื่อคุ้มครองประชาชนและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ในทางสากลที่เกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 ขึ้นมา และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2559 และมีผลบังคับใช้วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560

ต่อมาได้มีการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะส่งผลให้การปฏิบัติการกิจตามหน้าที่และอำนาจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2561 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2561

แต่เนื่องด้วยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 ได้กำหนดบทบัญญัติในการกำกับดูแลเครื่องกำเนิดรังสีที่เร่งรัดซึ่งส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับผลกระทบ จึงได้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อเป็นการลดภาระแก่ผู้ที่ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี ตลอดจนแก้ไขอัตราโทษและดุลพินิจในการกำหนดโทษให้มีความเหมาะสม จึงตราพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ขึ้น และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2562 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2562

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2562 ถือเป็นปีสำคัญของไทยในเวทีระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยการเป็นประธานอาเซียน และสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติรับหน้าที่เป็นประธานเครือข่ายหน่วยงานกำกับดูแลความปลอดภัยจากพลังงานปรมาณูในภูมิภาคอาเซียน หรือ ASEANTOM (ASEAN Network of Regulatory Bodies on Atomic Energy) และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมและฝึกอบรมเพื่อเสริมศักยภาพ รวมทั้งความแข็งแกร่งด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสีร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในภูมิภาคอาเซียน และหน่วยงานคู่เจรจา ตลอดปี พ.ศ. 2562 โดยเฉพาะกิจกรรมด้านความมั่นคงปลอดภัยของวัสดุกัมมันตรังสี (Security of Radioactive Material) และการเตรียมความพร้อมและรับมือกรณีฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี (Emergency Preparedness and Response)

ปัจจุบันสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ จึงเป็นหน่วยงานหลักในการเสนอแนะนโยบายแนวทางและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ประชาชน และสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล

วิสัยทัศน์

องค์กรชั้นนำมาตรฐานนานาชาติ ในการกำกับ ดูแล ส่งเสริมการใช้ พลังงานนิวเคลียร์และรังสีด้วย
ธรรมาภิบาล เพื่อความมั่นคงปลอดภัย ยกระดับคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม เพื่อประเทศชาติและประชาชน
พันธุ์กิจ

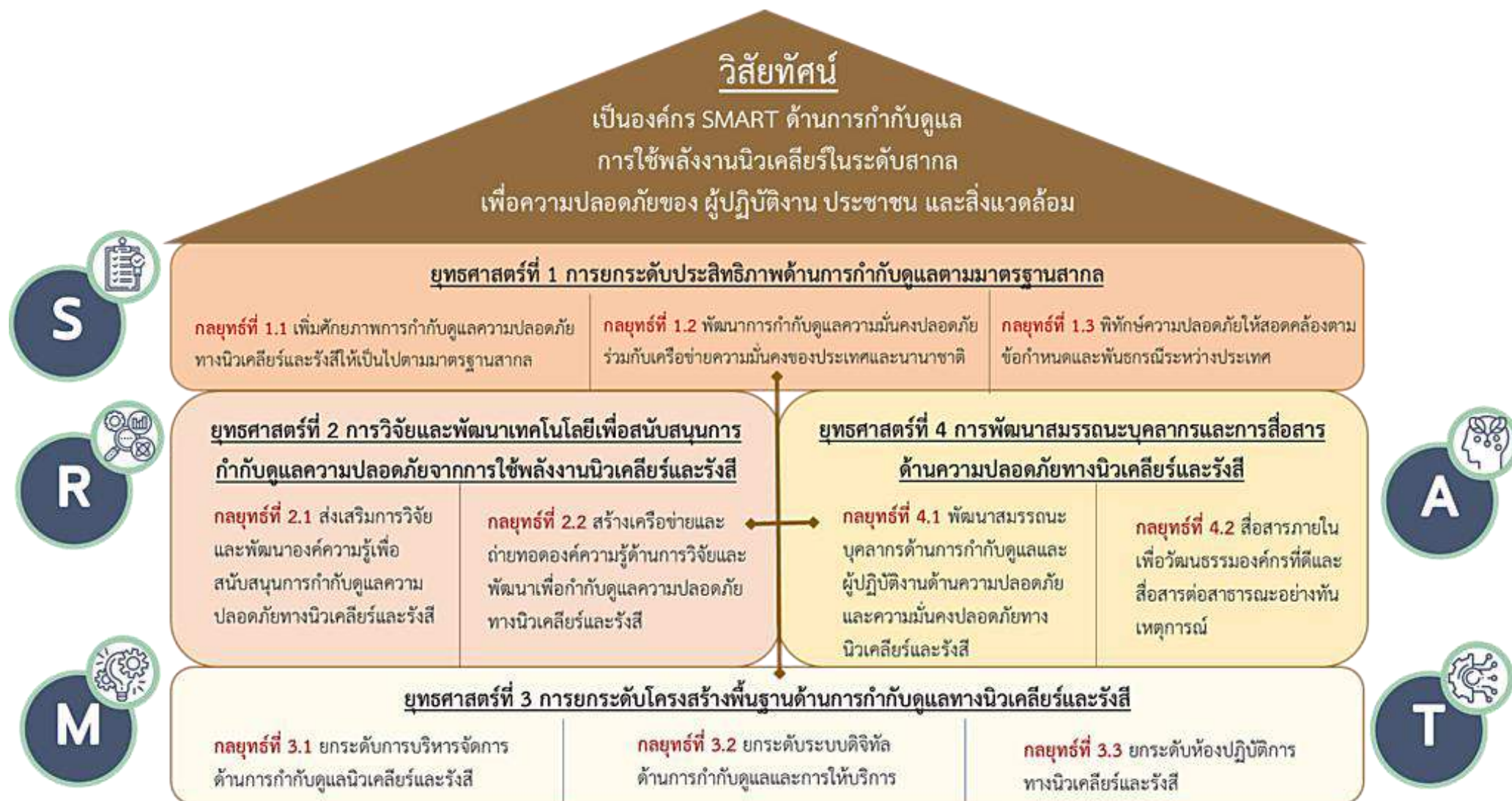
- 1) กำกับดูแลการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสีให้เป็นไปตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการพิทักษ์ความปลอดภัย
- 2) เฝ้าระวังภัย เตรียมพร้อม และรับมือเหตุฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสีอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยทางนิวเคลียร์และรังสี รวมถึงพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลความปลอดภัย
- 4) เสริมสร้างเครือข่าย พันธกรณี และความตกลงระหว่างประเทศด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี
- 5) เผยแพร่ความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยจากการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสีให้แก่ประชาชน

ภารกิจของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ตามกฎหมายกระทรวงฯ พ.ศ. 2564)

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 2) รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ
- 3) กำกับดูแลความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี รวมทั้งพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์
- 4) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและมาตรฐานด้านการกำกับดูแลความปลอดภัย และความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี และพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์
- 6) ประสานและดำเนินการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศและดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศ
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับประสิทธิภาพด้านการกำกับดูแลตามมาตรฐานสากล
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลความปลอดภัยจากการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสี
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการกำกับดูแลทางนิวเคลียร์และรังสี
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและการสื่อสารด้านความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี

ค่านิยม ปส.

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ก.พ.ร.) ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้ดำเนินการจัดทำค่านิยมองค์กร ขึ้นใหม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบุคลากรในการยึดถือนำไปปฏิบัติใช้ โดยมีความสอดคล้องกับการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้น โดยค่านิยมของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานปรมาณู เพื่อสันติ พ.ศ. 2560 – 2564 นั้น คือ “ATOMS” ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

A : Authenticity
สุจริต มีคุณธรรม ยืนหยัดในความถูกต้อง

T : Transformational Leader
เป็นผู้นำที่ดี มุ่งมั่น แก้ไข พัฒนา

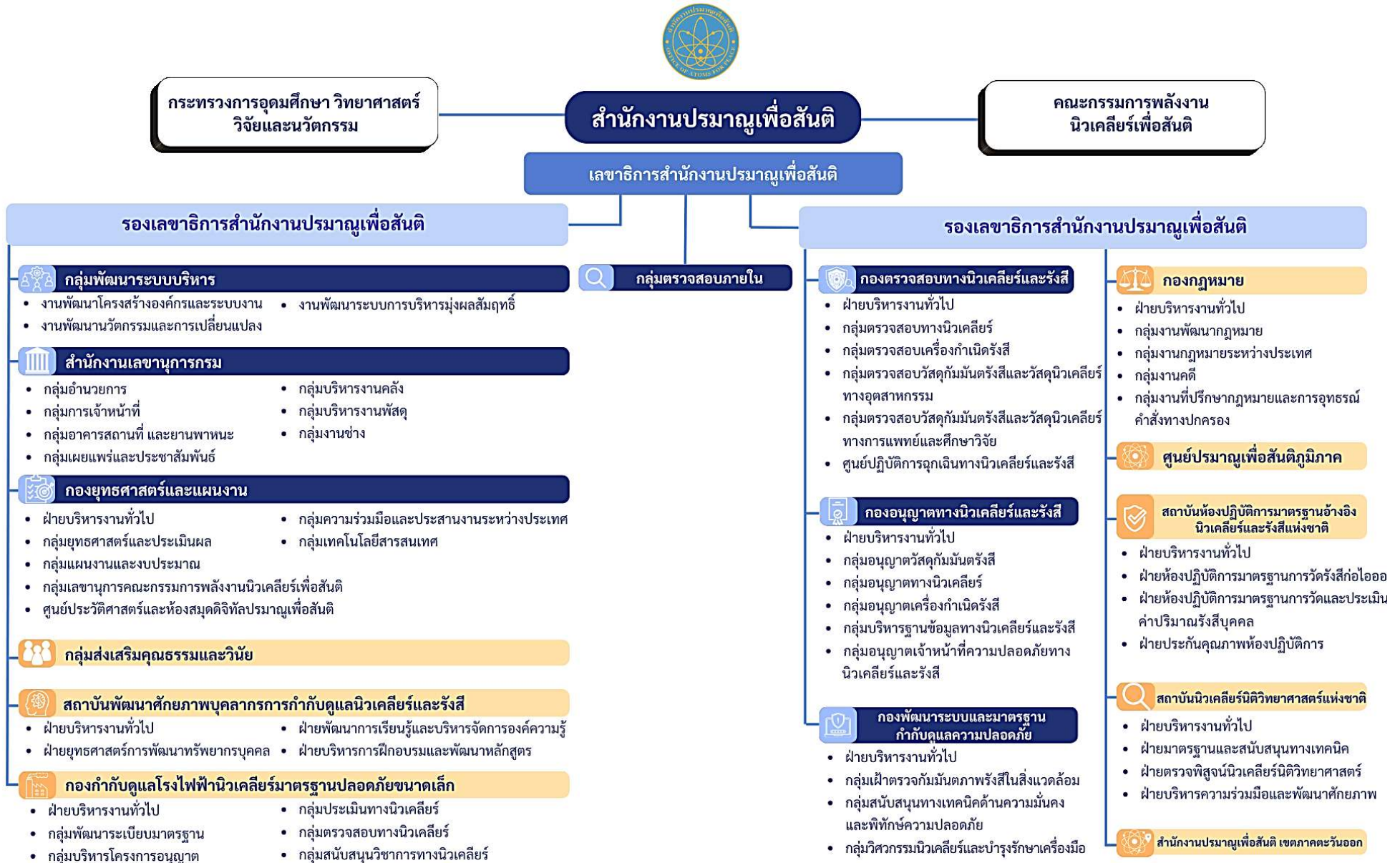
O : Orchestration
ประสานความร่วมมือ ทำงานเป็นทีม

M : Mastery
เป็นมืออาชีพ

S : Safety Security and Safeguards
มั่นคง พิทักษ์ภัย ใส่ใจดูแล

วัฒนธรรม ปส.

ยึดมั่นในมาตรฐานการกำกับ ตามหลักมาตรฐานสากล บริการด้วยความโปร่งใสเพื่อความปลอดภัยของ
ประชาชนและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ:

หมายถึง จัดตั้งภายใน สังกัดสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2564 กำหนดให้สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ มีภารกิจเป็นหน่วยงานหลักในการเสนอแนะ นโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทาง นิวเคลียร์และรังสี เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติให้เป็นไปตามพันธกรณี หรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (2) รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ
- (3) กำกับดูแลความปลอดภัยและความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี รวมทั้งพิทักษ์ความปลอดภัยทาง นิวเคลียร์
- (4) เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ
- (5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและมาตรฐานด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยทาง นิวเคลียร์และรังสี และความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์
- (6) ประสานและดำเนินการความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศ
- (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นพ.รุ่งเรือง กิจผาติ

เลขาธิการสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

----- ✍

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

1. ข้อใดกล่าวถึงบทบาทหลักของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์เพื่อจำหน่าย
- ข. วิจัยและผลิตไอโซโทปรังสีเพื่อการพาณิชย์เป็นหลัก
- ค. กำกับดูแลการใช้พลังงานนิวเคลียร์และรังสีให้มีความปลอดภัย
- ง. ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในกิจการพลังงานทุกประเภท

เฉลย : ค. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ มีหน้าที่หลักในการออกใบอนุญาต ควบคุม ตรวจสอบและกำกับดูแลการใช้วัสดุกัมมันตรังสี เครื่องกำเนิดรังสี และพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมีความปลอดภัยต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อ ก. , ข. และ ง. ไม่ใช่อำนาจหน้าที่หลักของ ปส. (งานด้านการวิจัยและผลิตไอโซโทปรังสีเป็นบทบาทของสถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทน.)

2. ข้อใดเป็นแนวคิดที่สำคัญที่สุดในการแยกบทบาทระหว่าง “หน่วยงานกำกับดูแล” กับ “ผู้ใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์”

- ก. หน่วยงานกำกับต้องมีรายได้มากกว่าผู้ประกอบการ
- ข. หน่วยงานกำกับควรเป็นอิสระจากผลประโยชน์ของผู้ประกอบกิจการ
- ค. หน่วยงานกำกับต้องเป็นผู้จัดหาเครื่องมือให้ผู้ประกอบการ
- ง. ผู้ประกอบการควรเป็นผู้กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยเอง

เฉลย : ข. แนวคิดสำคัญที่สุดตามหลักสากล (เช่น ข้อเสนอแนะของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ หรือ IAEA) คือ “ความเป็นอิสระในการกำกับดูแล” (Regulatory Independence) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) หากหน่วยงานกำกับดูแลมีส่วนได้ส่วนเสียหรือผลประโยชน์จากการดำเนินการ อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมาย การตรวจสอบและการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยหย่อนยานลง จึงต้องแยกบทบาทหน้าที่และผลประโยชน์ออกจากผู้ใช้/ผู้ประกอบกิจการเทคโนโลยีนิวเคลียร์อย่างชัดเจน

3. หากหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ทั้ง “ส่งเสริมการใช้รังสี” และ “กำกับตรวจสอบความปลอดภัย”

โดยไม่มีการแยกบทบาทอย่างชัดเจน ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมากที่สุดคือข้อใด

- ก. การใช้รังสีจะลดลงทันที
- ข. เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการกำกับดูแล
- ค. ประเทศจะไม่สามารถเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศได้
- ง. ประชาชนจะไม่สามารถใช้รังสีทางการแพทย์ได้

เฉลย : ข. เมื่อหน่วยงานเดียวกันต้องทำหน้าที่ทั้ง “ผลักดัน/ส่งเสริม” (ซึ่งเน้นการเติบโต ขยายตัวหรือทำกำไร) และ “กำกับตรวจสอบ” (ซึ่งเน้นความปลอดภัยและกฎระเบียบที่เข้มงวด) จะเกิดภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

สิ่งนี้อาจทำให้หน่วยงานละเลยการลงโทษ หย่อนยานในการตรวจสอบหรือประนีประนอมเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อไม่ให้กระทบต่อเป้าหมายการส่งเสริมของตนเอง ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งในกิจการที่มีอันตรายสูงอย่างนิวเคลียร์และรังสี

4. กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำกับดูแลพลังงานนิวเคลียร์และรังสีของประเทศไทยคือข้อใด
 - ก. พระราชบัญญัติการไฟฟ้า พ.ศ. 2550
 - ข. พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559
 - ค. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2540
 - ง. พระราชบัญญัติควบคุมพลังงาน พ.ศ. 2535

เฉลย : ข. พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. 2559 (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2562) เป็นกฎหมายหลักฉบับปัจจุบันของประเทศไทยที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกำกับดูแลความปลอดภัย ความมั่นคงปลอดภัย และการคุ้มครองความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี โดยให้อำนาจสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) และคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (กนส.) ในการควบคุม ออกใบอนุญาตและตรวจสอบการใช้วัสดุกัมมันตรังสีและพลังงานนิวเคลียร์ทั่วประเทศ

5. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่กิจกรรมเกี่ยวกับวัสดุกัมมันตรังสีบางประเภทต้องได้รับอนุญาตจากรัฐ
 - ก. เพื่อให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น
 - ข. เพื่อจำกัดจำนวนผู้ประกอบการ
 - ค. เพื่อประเมินและควบคุมความเสี่ยงต่อบุคคล ประชาชน และสิ่งแวดล้อม
 - ง. เพื่อป้องกันการแข่งขันทางธุรกิจ

เฉลย : ค. วัสดุกัมมันตรังสีอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกายและสิ่งแวดล้อม หากมีการใช้งานอย่างไม่ถูกต้อง เก็บรักษาไม่ปลอดภัยหรือหลุดรอดออกสู่ภายนอก การกำหนดให้กิจกรรมเกี่ยวกับวัสดุกัมมันตรังสีต้องได้รับอนุญาตจากรัฐ จึงมีเป้าหมายสำคัญที่สุดเพื่อกำกับดูแล ตรวจสอบความพร้อมของผู้ใช้งานและมั่นใจได้ว่ามีมาตรการป้องกันความเสี่ยงและมาตรการความปลอดภัยที่รัดกุมก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม

6. หน่วยงานใดมีบทบาทแตกต่างจากสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติอย่างชัดเจนในลักษณะ “ดำเนินการวิจัยและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์”

- ก. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ
 - ข. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 - ค. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 - ง. กรมบัญชีกลาง

เฉลย : ก. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทณ. ทำหน้าที่เป็น "ผู้ใช้/ผู้พัฒนาเทคโนโลยี" มีบทบาทหลักในการวิจัย พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์และรังสี ทั้งในด้านการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการไอโซโทปรังสี ส่วนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ทำหน้าที่เป็น "หน่วยงานกำกับดูแล" ควบคุม ดูแลความปลอดภัย ออกใบอนุญาตและตรวจสอบการใช้นิวเคลียร์และรังสีของประเทศ ดังนั้นทั้งสองหน่วยงานจึงมีการแยกบทบาทระหว่าง "ผู้กำกับดูแล" (ปส.) กับ "ผู้ดำเนินการ/วิจัยและใช้งาน" (สทณ.) ออกจากกันอย่างชัดเจน

7. ข้อใดสอดคล้องกับหลัก “ผู้ได้รับอนุญาตยังคงเป็นผู้รับผิดชอบหลักด้านความปลอดภัย”

- ก. เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ความรับผิดชอบทั้งหมดตกเป็นของ ปส.
- ข. ผู้ประกอบกิจการต้องรับผิดชอบความปลอดภัยของกิจกรรมที่ตนดำเนินการ
- ค. ผู้ตรวจราชการเป็นผู้รับผิดชอบต่ออุบัติเหตุทั้งหมด
- ง. ผู้จำหน่ายเครื่องมือเป็นผู้รับผิดชอบแทนผู้ใช้งานเสมอ

เฉลย : ข. ตามหลักสากลด้านความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี (IAEA Safety Standards) รวมถึง พ.ร.บ.พลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า “ผู้ได้รับใบอนุญาต (Licensee) มีความรับผิดชอบหลัก (Prime Responsibility) ด้านความปลอดภัย”

หน่วยงานกำกับดูแล (ปส.) มีหน้าที่เพื่อกำหนดมาตรฐานและตรวจสอบ แต่ผู้ได้รับอนุญาตต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ วางมาตรการป้องกัน ควบคุมดูแลการใช้งานและรับผิดชอบหากเกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายจากการดำเนินกิจกรรมของตนเองตลอดเวลา

8. หากเจ้าหน้าที่พบว่าผู้รับอนุญาตดำเนินการไม่เป็นไปตามเงื่อนไขด้านความปลอดภัย สิ่งใดสะท้อนหน้าที่ของหน่วยงานกำกับได้ดีที่สุด

- ก. ช่วยปิดข้อบกพร่องเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจ
- ข. ประเมินความเสี่ยงและดำเนินมาตรการตามกฎหมายอย่างเหมาะสม
- ค. โอนความรับผิดชอบให้ประชาชนในพื้นที่
- ง. ปลอมให้ผู้ประกอบการตัดสินใจโดยไม่ตรวจสอบ

เฉลย : ข. หน้าที่หลักของหน่วยงานกำกับดูแล คือ การปกป้องประชาชนและสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย เมื่อพบว่าผู้ได้รับอนุญาตทำผิดเงื่อนไขหรือมาตรฐานความปลอดภัย หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องประเมินระดับความเสี่ยงและใช้อำนาจตามกฎหมายอย่างสมเหตุสมผล เช่น การสั่งการให้แก้ไข ปรับปรุง พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ตลอดจนดำเนินคดีตามกฎหมาย เพื่อยับยั้งความเสี่ยงและป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

9. องค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการใช้พลังงานนิวเคลียร์โดยสันติและมาตรฐานด้านความปลอดภัยคือข้อใด

- ก. IMF
- ข. IAEA
- ค. WTO
- ง. ICAO

เฉลย : ข. IAEA (International Atomic Energy Agency) หรือทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ เป็นองค์การอิสระภายใต้กรอบสหประชาชาติ มีบทบาทหลักในการส่งเสริมการใช้พลังงานนิวเคลียร์และเทคโนโลยีกันมันตรังสีในทางสันติ ตลอดจนกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย (Safety Standards) และมาตรการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ทั่วโลก

10. “กัมมันตภาพ” หรือ Activity ของสารกัมมันตรังสี มีหน่วย SI เป็นข้อใด

- ก. Gray
- ข. Sievert
- ค. Becquerel
- ง. Joule

เฉลย : ค. Becquerel Becquerel (Bq - เบกเคอเรล) เป็นหน่วย SI ของ กัมมันตภาพ (Activity) หมายถึง อัตราการสลายตัวของสารกัมมันตรังสีจำนวน 1 ครั้งต่อวินาที (1 Bq = 1disintegration/second)

11. หน่วย Gray (Gy) ใช้สำหรับวัดสิ่งใด

ก. ปริมาณรังสีดูดกลืน

ข. กัมมันตภาพของสาร

ค. ความถี่ของคลื่น

ง. ครึ่งชีวิตของสาร

เฉลย : ก. Gray (Gy - เกรย์) เป็นหน่วย SI ที่ใช้วัดปริมาณรังสีดูดกลืน (Absorbed Dose) ซึ่งหมายถึง พลังงานของรังสีที่ถูกดูดกลืนโดยวัตถุหรือเนื้อเยื่อต่อหนึ่งหน่วยมวล ($1 \text{ Gy} = 1 \text{ Joule/kg}$)

12. Sievert (Sv) มีความสำคัญแตกต่างจาก Gray อย่างไร

ก. Sievert ใช้วัดอุณหภูมิของแหล่งกำเนิดรังสี

ข. Sievert ใช้สะท้อนความเสี่ยงหรือผลกระทบทางชีวภาพจากรังสี

ค. Sievert ใช้วัดจำนวนอะตอม

ง. Sievert ใช้เฉพาะรังสีที่ไม่ก่อไอออน

เฉลย : ข. Gray (Gy) วัดเฉพาะพลังงานของรังสีที่วัตถุหรือเนื้อเยื่อดูดกลืนไว้ (Absorbed Dose) โดยไม่คำนึงถึงชนิดของรังสี ส่วน Sievert (Sv) เป็นหน่วยวัดปริมาณรังสีสมมูล (Equivalent Dose) และปริมาณรังสีประสิทธิผล (Effective Dose) ซึ่งนำ Gray มาคูณกับค่าน้ำหนักของชนิดรังสี (Radiation Weighting Factor) และค่าน้ำหนักของอวัยวะ (Tissue Weighting Factor) เพื่อคำนวณและสะท้อนถึงผลกระทบ ความอันตรายหรือความเสี่ยงทางชีววิทยา ต่อร่างกายมนุษย์อย่างแม่นยำ (เนื่องจากรังสีแต่ละชนิด เช่น อัลฟา นิวตรอนหรือแกมมา ก่อความเสียหายต่อเนื้อเยื่อมนุษย์ได้ไม่เท่ากัน แม้จะได้รับพลังงานเท่ากันก็ตาม)

13. หลักสำคัญของการป้องกันอันตรายจากรังสีที่มักเรียกโดยสรุปว่า “เวลา-ระยะทาง-กำบัง” ข้อใดถูกต้อง

ก. เพิ่มเวลา เพิ่มระยะทาง ลดกำบัง

ข. ลดเวลา เพิ่มระยะทาง ใช้กำบังที่เหมาะสม

ค. เพิ่มเวลา ลดระยะทาง เพิ่มกำบัง

ง. ลดเวลา ลดระยะทาง ไม่จำเป็นต้องใช้กำบัง

เฉลย : ข. หลักการพื้นฐานในการป้องกันอันตรายจากรังสีจากภายนอกร่างกาย (External Radiation Protection) ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่

- ลดเวลา (Time) อยู่ในบริเวณที่มีรังสีให้น้อยที่สุด เพื่อลดปริมาณรังสีสะสมที่ร่างกายจะได้รับ
- เพิ่มระยะทาง (Distance) อยู่ให้ห่างจากแหล่งกำเนิดรังสีมากที่สุด เนื่องจากความเข้มของรังสีจะลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อระยะทางเพิ่มขึ้น (แปรผกผันกับระยะทางกำลังสอง)
- ใช้กำบังที่เหมาะสม (Shielding) ใช้วัสดุกำบังรังสีที่เหมาะสมกับชนิดของรังสี เช่น กั้นด้วยตะกั่ว คอนกรีต หรือน้ำ ระหว่างตัวเรากับแหล่งกำเนิดรังสีเพื่อกั้นหรือลดความเข้มของรังสี

14. หลัก ALARA มีความหมายใกล้เคียงข้อใดที่สุด

ก. ให้รังสีเป็นศูนย์ในทุกสถานการณ์

ข. ลดการได้รับรังสีให้อยู่ในระดับต่ำเท่าที่สมเหตุสมผลและสามารถปฏิบัติได้

ค. ให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับรังสีเท่ากันทุกคน

ง. ใช้รังสีได้โดยไม่มีข้อจำกัดหากได้รับอนุญาต

เฉลย : ข. ALARA ย่อมาจาก "As Low As Reasonably Achievable" เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการป้องกันอันตรายจากรังสี หมายถึง การควบคุมและลดปริมาณรังสีที่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชนจะได้รับให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้อย่างสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบกัน (ไม่จำเป็นต้องถึงขั้นเป็นศูนย์ซึ่งทำได้ยากในทางปฏิบัติ แต่ต้องต่ำที่สุดโดยมีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม)

15. โรงพยาบาลต้องการทำการตรวจด้วยรังสีให้ผู้ป่วย ข้อใดสะท้อนหลัก “Justification” ได้ดีที่สุด

ก. ใช้รังสีทุกครั้งที่มีผู้ป่วยร้องขอ

ข. ใช้รังสีเมื่อประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมากกว่าความเสี่ยง

ค. ใช้รังสีให้มากที่สุดเพื่อให้ภาพชัดที่สุด

ง. ใช้รังสีเฉพาะกับผู้ที่ไม่มีประกันสุขภาพ

เฉลย : ข. Justification (ความคุ้มค่า/ความเหมาะสมในการใช้รังสี) เป็นหนึ่งใน 3 หลักการพื้นฐานของระบบป้องกันอันตรายจากรังสี (ร่วมกับ Optimization/ALARA และ Limitation) โดยหลักการนี้ระบุว่าการตัดสินใจใช้รังสีใด ๆ จะทำได้ก็ต่อเมื่อ "ประโยชน์ทาง medical/scientific ที่ได้รับต้องคุ้มค่าและมากกว่าความเสี่ยงหรืออันตรายจากรังสี" เท่านั้น โดยแพทย์จะประเมินว่าการตรวจนั้นจำเป็นต่อการวินิจฉัย/รักษาจริง และไม่มีวิธีการอื่นที่ไม่ใช้รังสีที่ให้ผลดีเท่ากัน

16. ข้อใดแสดงถึง “Optimization” ในการป้องกันอันตรายจากรังสีได้ดีที่สุด

ก. ใช้ปริมาณรังสีสูงสุดที่กฎหมายอนุญาตทุกครั้ง

ข. เลือกวิธีดำเนินงานที่ทำให้การได้รับรังสีต่ำเท่าที่สมเหตุสมผล

ค. ห้ามใช้รังสีทุกประเภท

ง. ให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนกำหนดมาตรฐานของตนเอง

เฉลย : ข. Optimization (การเหมาะสมที่สุด) คือ กระบวนการวางแผน ออกแบบและปฏิบัติตามหลัก ALARA (As Low As Reasonably Achievable) ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงวิธีการทำงาน การเลือกใช้อุปกรณ์ และการใช้มาตรการป้องกันต่าง ๆ เพื่อให้ปริมาณรังสีที่ผู้ปฏิบัติงานหรือประชาชนได้รับมีค่าต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมร่วมด้วย

17. สารกัมมันตรังสีชนิดหนึ่งมี “ครึ่งชีวิต” 10 ปี ความหมายที่ถูกต้องคือข้อใด

ก. เมื่อครบ 10 ปี สารจะหายไปทั้งหมด

ข. เมื่อครบ 10 ปี กัมมันตภาพโดยประมาณจะเหลือครึ่งหนึ่งของค่าเริ่มต้น

ค. สารจะปล่อยรังสีเฉพาะครึ่งหนึ่งของวัน

ง. รังสีจะเดินทางได้ครึ่งหนึ่งของระยะเดิม

เฉลย : ข.

ครึ่งชีวิต (Half-life: $t_{1/2}$) หมายถึง ระยะเวลาที่สารกัมมันตรังสีใช้ในการสลายตัวจนกระทั่ง จำนวนนิวเคลียสหรือปริมาณกัมมันตภาพ (Activity) ลดลงเหลือเพียงครึ่งหนึ่ง (50%) ของจำนวนเริ่มต้น

○ ดังนั้น หากสารมีครึ่งชีวิต 10 ปี:

○ ผ่านไป 10 ปี จะเหลือ $\frac{1}{2}$ (50%)

○ ผ่านไป 20 ปี (2 ครึ่งชีวิต) จะเหลือ $\frac{1}{4}$ (25%)

○ ผ่านไป 30 ปี (3 ครึ่งชีวิต) จะเหลือ $\frac{1}{8}$ (12.5%)

○ สารจะไม่หายไปทั้งหมดในทันทีตามข้อ ก.

18. สารกัมมันตรังสีมีครึ่งชีวิต 5 ปี ถ้าเริ่มต้นมีกัมมันตภาพ 800 หน่วย เมื่อเวลาผ่านไป 15 ปี จะเหลือโดยประมาณเท่าใด

ก. 400

ข. 200

ค. 100

ง. 50

เฉลย : ค. 100

1. คำนวณจำนวนครึ่งชีวิตที่ผ่านไป:

- สารมีครึ่งชีวิต ($t_{1/2}$) = 5 ปี
- เวลาที่ผ่านไปทั้งหมด (t) = 15 ปี
- จำนวนช่วงครึ่งชีวิต (n) = $\frac{15}{5} = 3$ รอบ

2. คำนวณกัมมันตภาพที่เหลือหลังจากผ่านไป 3 รอบ:

- เริ่มต้น: 800 หน่วย
- รอบที่ 1 (ผ่านไป 5 ปี): $800 \div 2 = 400$ หน่วย
- รอบที่ 2 (ผ่านไป 10 ปี): $400 \div 2 = 200$ หน่วย
- รอบที่ 3 (ผ่านไป 15 ปี): $200 \div 2 = 100$ หน่วย

$$\text{(หรือใช้สูตร } N = N_0 \times (\frac{1}{2})^n = 800 \times (\frac{1}{2})^3 = 800 \times \frac{1}{8} = 100 \text{ หน่วย)}$$

19. คำว่า Nuclear Safety ใกล้เคียงกับข้อใดมากที่สุด

ก. การป้องกันการโจรกรรมวัสดุนิวเคลียร์

ข. การป้องกันอุบัติเหตุและลดผลกระทบจากรังสี

ค. การตรวจสอบงบประมาณ

ง. การควบคุมราคาพลังงาน

เฉลย : ข. Nuclear Safety (ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์) หมายถึง การปฏิบัติตามเงื่อนไขการดำเนินงานที่ถูกต้อง การป้องกันอุบัติเหตุ หรือการบรรเทาผลกระทบจากอุบัติเหตุทางนิวเคลียร์ เพื่อปกป้องผู้ปฏิบัติงาน ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจากอันตรายของรังสี

20. คำว่า Nuclear Security เน้นประเด็นใด

ก. ป้องกันการกระทำโดยมิชอบต่อวัสดุนิวเคลียร์หรือวัสดุกัมมันตรังสี

ข. เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องปฏิกรณ์

ค. ส่งเสริมการส่งออกพลังงาน

ง. ลดค่าไฟฟ้าของประชาชน

เฉลย : ก. Nuclear Security (ความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์) เน้นการป้องกัน การตรวจจับและการตอบสนอง ต่อการกระทำที่มุ่งร้ายหรือไม่ได้รับอนุญาต เช่น การโจรกรรม การลักลอบค้า การเข้าถึงโดยผิดกฎหมาย หรือการก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับวัสดุนิวเคลียร์และวัสดุกัมมันตรังสี

21. ข้อใดอธิบายความแตกต่างระหว่าง Safety และ Security ได้ดีที่สุด

- ก. Safety เน้นอุบัติเหตุ ส่วน Security เน้นการกระทำโดยเจตนา
- ข. Safety ใช้กับโรงพยาบาล ส่วน Security ใช้กับโรงไฟฟ้าเท่านั้น
- ค. Safety เป็นกฎหมายไทย ส่วน Security เป็นกฎหมายต่างประเทศ
- ง. ทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกันทุกประการ

เฉลย : ก. ในทางนิวเคลียร์และรังสี มีการแบ่งแยกสองคำนี้ไว้อย่างชัดเจนตามมาตรฐานสากล (IAEA)

Nuclear Safety (ความปลอดภัย) เน้นการป้องกันและบรรเทา "อุบัติเหตุ" ความบกพร่องทางเทคนิค หรือความผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจของมนุษย์ เพื่อไม่ให้รังสีรั่วไหลออกสู่สิ่งแวดล้อม

Nuclear Security (ความมั่นคงปลอดภัย) เน้นการป้องกัน "การกระทำโดยมุ่งร้าย/เจตนา" เช่น การโจรกรรม การก่อการร้าย การลักลอบค้าหรือการบุกรุกเข้าถึงวัสดุนิวเคลียร์และรังสีโดยไม่ได้รับอนุญาต

22. คำว่า Safeguards ในบริบทของ IAEA เกี่ยวข้องกับข้อใดมากที่สุด

- ก. การรักษาความสะอาดของห้องปฏิบัติการ
- ข. การตรวจสอบว่ามีการนำวัสดุนิวเคลียร์ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่
- ค. การคำนวณค่าไฟฟ้า
- ง. การประกันสุขภาพผู้ปฏิบัติงาน

เฉลย : ข. Safeguards (มาตรการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์) ของ IAEA คือ ระบบการตรวจสอบ

และติดตามระดับสากล เพื่อคุมเข้มและสร้างความมั่นใจว่า วัสดุนิวเคลียร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์จะถูกใช้ในทางสันติเท่านั้น และเพื่อป้องกันไม่ให้นำวัสดุนิวเคลียร์ไปดัดแปลงหรือแพร่ขยายเพื่อสร้างเป็นอาวุธนิวเคลียร์ หรืออุปกรณ์ระเบิดนิวเคลียร์อื่น ๆ

23. ข้อใดจับคู่ถูกต้องที่สุด

- ก. Safety – การโจรกรรม
- ข. Security – อุบัติเหตุจากเครื่องมือชำรุด
- ค. Safeguards – การตรวจสอบการใช้วัสดุนิวเคลียร์โดยสันติ
- ง. Security – การรักษาระดับรังสีทางการแพทย์ให้เหมาะสม

เฉลย : ค. Safeguards (การพิทักษ์ความปลอดภัย) หมายถึง มาตรการและระบบการตรวจสอบทางนิวเคลียร์

เพื่อป้องกันไม่ให้นำวัสดุนิวเคลียร์ไปใช้ในการผลิตอาวุธนิวเคลียร์ และรับประกันว่านำไปใช้ในทางสันติเท่านั้น

24. โรงงานแห่งหนึ่งมีมาตรการป้องกันพนักงานได้รับรังสีเป็นอย่างดี แต่ระบบควบคุมการเข้าออกพื้นที่จัดเก็บวัสดุกัมมันตรังสีมีช่องโหว่ ปัญหาหลักอยู่ในด้านใด

- ก. Safety เท่านั้น
- ข. Security
- ค. Accounting
- ง. Economics

เฉลย : ข. Security (ความมั่นคงปลอดภัย) เกี่ยวข้องโดยตรงกับการควบคุมการเข้าออกพื้นที่ การป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การป้องกันการลักลอบนำวัสดุออกไปหรือการโจรกรรม ดังนั้นการที่ระบบควบคุมการเข้าออกพื้นที่จัดเก็บมีช่องโหว่ จึงเป็นปัญหาด้าน Security

25. หลัก “Defense in Depth” มีความหมายใกล้เคียงข้อใด

- ก. ใช้มาตรการป้องกันเพียงชั้นเดียวแต่ต้องแข็งแรงมาก
- ข. จัดให้มีมาตรการป้องกันหลายชั้นเพื่อมิให้ความล้มเหลวเพียงจุดเดียวก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง
- ค. กระจายความรับผิดชอบจนไม่สามารถระบุผู้รับผิดชอบได้
- ง. ใช้กำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจำนวนมากที่สุด

เฉลย : ข. Defense in Depth (การป้องกันลึกหลายชั้น) เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี โดยการสร้างเกราะหรือมาตรการป้องกันซ้อนกันไว้หลายระดับ (Multiple Layers of Defense) เพื่อให้มั่นใจว่าหากเกิดความล้มเหลวในชั้นใดชั้นหนึ่ง (เช่น อุปกรณ์ชำรุดหรือมนุษย์ผิดพลาด) ก็ยังมีมาตรการในชั้นถัดไปที่สามารถยับยั้ง ประวิงเวลาหรือควบคุมไม่ให้เกิดอันตรายร้ายแรงหรือการรั่วไหลของรังสีออกสู่ภายนอกได้

26. ข้อใดเป็นแนวคิดของ Safety Culture ที่ถูกต้องที่สุด

- ก. ความปลอดภัยเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเท่านั้น
- ข. ทุกระดับในองค์กรต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการตัดสินใจและปฏิบัติงาน
- ค. เป้าหมายการผลิตต้องมาก่อนความปลอดภัยเสมอ
- ง. เมื่อไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ แสดงว่าไม่จำเป็นต้องปรับปรุงระบบ

เฉลย : ข. Safety Culture (วัฒนธรรมความปลอดภัย) หมายถึง ทักษะค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมร่วมกันของคนทั้งองค์กร ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการที่ตระหนักและให้ "ความปลอดภัยมาเป็นอันดับแรก" (Safety First) ในทุก ๆ การตัดสินใจ การกระทำและการวางแผนงาน ไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่งเพียงอย่างเดียว

27. หลักใดเหมาะสมที่สุดสำหรับการบริหารความเสี่ยงในกิจการที่เกี่ยวข้องกับรังสี

- ก. รอให้เกิดอุบัติเหตุก่อนจึงปรับปรุง
- ข. ระบุอันตราย ประเมินความเสี่ยง และกำหนดมาตรการควบคุมล่วงหน้า
- ค. ยกเลิกการตรวจสอบภายใน
- ง. ใช้ประสบการณ์ส่วนบุคคลแทนมาตรฐาน

เฉลย : ข. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่ดี โดยเฉพาะในกิจการที่มีความอันตรายสูงอย่างนิวเคลียร์และรังสี ต้องใช้แนวคิดการป้องกันเชิงรุก (Proactive Approach) ซึ่งเริ่มตั้งแต่การชี้บ่งหรือระบุอันตราย (Hazard Identification) การประเมินโอกาสและความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Assessment) และการวางมาตรการควบคุม/ป้องกันไว้ล่วงหน้าก่อนจะเกิดเหตุ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและลดความสูญเสียให้ได้มากที่สุด

28. โรงพยาบาลได้รับเครื่องเอกซเรย์รุ่นใหม่ เจ้าหน้าที่ให้เหตุผลว่า “เครื่องใหม่จึงปลอดภัยแน่นอน ไม่จำเป็นต้องประเมินความเสี่ยง” ข้อใดถูกต้องที่สุด

- ก. ถูก เพราะเครื่องใหม่ย่อมปลอดภัยกว่าเสมอ ข. ถูก หากผลิตจากต่างประเทศ
ค. ไม่ถูก เพราะการใช้เครื่องกำเนิดรังสียังคงต้องอยู่ภายใต้ระบบความปลอดภัยและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อง
ง. ไม่ถูก เฉพาะกรณีเครื่องมือมีราคาสูง

เฉลย : ค. แม้จะเป็นเทคโนโลยีหรือเครื่องมือรุ่นใหม่ที่มีมาตรฐานสูง แต่ความเสี่ยงจากการใช้งานไม่ได้มาจากตัวเครื่องเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึง

- ปัจจัยมนุษย์ (Human Factor) : ทักษะ ความคุ้นเคยและความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
 - สภาพแวดล้อมและสถานที่ : การกำบังรังสีของห้องติดตั้ง (เช่น ความหนาของผนังหรือประตูตะกั่ว)
 - กระบวนการและระเบียบปฏิบัติ : มาตรการป้องกันอันตราย และการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง
- ดังนั้น ตามหลักการความปลอดภัยทางรังสีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือรุ่นใหม่หรือรุ่นเก่า จะต้องมีการประเมินความเสี่ยงควบคุมคุณภาพ (QA/QC) และปฏิบัติตามมาตรฐาน/ขออนุญาตกำกับดูแลอย่างถูกต้องเสมอ

29. เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าวัสดุกัมมันตรังสีที่อยู่ในระบบทะเบียนหาไม่พบ สิ่งใดควรได้รับความสำคัญมากที่สุด ในเชิงหลักการ

- ก. ปกปิดข้อมูลเพื่อป้องกันความตื่นตระหนก
ข. ประเมินสถานการณ์ แจ้งผู้เกี่ยวข้องตามระบบ และดำเนินมาตรการค้นหา/ควบคุมตามแผน
ค. รออย่างน้อยหนึ่งเดือนก่อนดำเนินการ ง. ถือว่าไม่มีปัญหาหากยังไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ

เฉลย : ข. กรณีวัสดุกัมมันตรังสีสูญหายถือเป็นภาวะฉุกเฉินทางนิวเคลียร์และรังสี (Radiological Emergency)

และเป็นความเสี่ยงระดับสูงด้าน Nuclear Security สิ่งที่ต้องทำทันทีตามหลักการสากลและกฎหมาย คือ

- ประเมินระดับความอันตรายและสถานการณ์ เพื่อระบุความเสี่ยงและขอบเขตพื้นที่ที่อาจกระทบ
- แจ้งเตือนตามระบบทันที ต้องรายงานต่อหน่วยงานกำกับดูแล (ปส.) และหน่วยงานตอบสนองเหตุฉุกเฉินตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด
- บังคับใช้แผนเผชิญเหตุฉุกเฉิน : เร่งดำเนินการค้นหา ควบคุมพื้นที่และป้องกัน ไม่ให้เกิดผลกระทบหรืออันตรายต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมโดยเร็วที่สุด

การปกปิด รอเวลาหรือละเลย (ข้อ ก. , ค. และ ง.) เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายร้ายแรงและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางรังสีวงกว้าง

30. เหตุใดการจัดทำทะเบียนวัสดุกัมมันตรังสีจึงมีความสำคัญ

ก. เพื่อเพิ่มปริมาณเอกสารราชการ

ข. เพื่อสามารถติดตามแหล่งกำเนิด สถานที่ ผู้รับผิดชอบ และสถานะของวัสดุ

ค. เพื่อใช้แทนระบบรักษาความปลอดภัยทั้งหมด ง. เพื่อยกเว้นการตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐ

เฉลย : ข. การจัดทำทะเบียนวัสดุกัมมันตรังสี (National Register / Inventory of Radioactive Sources)

เป็นมาตรการสำคัญในการสร้างระบบการควบคุมตลอดวงจรชีวิต (Cradle-to-Grave Control) ของวัสดุกัมมันตรังสี เพื่อให้ทราบข้อมูลที่แน่นอนว่า

- มีวัสดุกัมมันตรังสีชนิดใด จำนวนเท่าใดอยู่ในประเทศ

- ตั้งอยู่ที่สถานที่ใด ใครเป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบหลัก

- สภาพและสถานะการใช้งานเป็นอย่างไร (กำลังใช้งาน เก็บรักษา หรือเลิกใช้งานแล้ว)

สิ่งนี้ช่วยป้องกันไม่ให้วัสดุกัมมันตรังสีหลุดรอด สูญหายหรือถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่ชอบ ตลอดจน

ช่วยในการเข้าจัดการและควบคุมสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วหากเกิดเหตุฉุกเฉิน

31. ผู้ประกอบการรายหนึ่งปฏิบัติตามคำจำกัดตามกฎหมายทุกประการ แต่ไม่เคยพยายามลดปริมาณรังสีที่พนักงานได้รับ แม้สามารถทำได้โดยง่าย ข้อใดถูกต้องที่สุด

ก. ถือว่าสมบูรณ์แล้วเพราะไม่เกินขีดจำกัด

ข. อาจยังไม่สอดคล้องกับหลัก Optimization/ALARA

ค. ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

ง. ต้องเพิ่มปริมาณรังสีให้ถึงคำจำกัดเสียก่อน

เฉลย : ข. ในระบบการป้องกันอันตรายจากรังสี คำจำกัดตามกฎหมาย (Dose Limit) เป็นเพียง "เพดานสูงสุด" ที่ห้ามฝ่าฝืนโดยเด็ดขาด แต่ไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการด้านความปลอดภัยทางรังสีที่สมบูรณ์จะต้องปฏิบัติตามหลัก Optimization ร่วมด้วย ซึ่งบังคับให้ผู้รับใบอนุญาตต้องพยายามลดปริมาณรังสีให้อยู่ในระดับ "ต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้อย่างสมเหตุผล (ALARA)" ดังนั้น หากสามารถลดปริมาณรังสีได้ง่ายโดยใช้ต้นทุนหรือความพยายามเพียงเล็กน้อย แต่ผู้ประกอบการไม่ทำ เพียงเพราะไม่เกินขีดจำกัดกฎหมาย ถือว่ายังขาดปฏิบัติตามหลัก Optimization/ALARA อย่างครบถ้วน

32. องค์กรแห่งหนึ่งมีคู่มือความปลอดภัยดีมาก แต่พนักงานมักฝ่าฝืนขั้นตอน และผู้บริหารไม่สนใจแก้ไข ปัญหานี้สะท้อนข้อใดมากที่สุด

ก. ไม่มี Safety Culture ที่เข้มแข็ง

ข. ขาดนโยบายภาษี

ค. ขาดการตลาด

ง. ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศ

เฉลย : ก. Safety Culture (วัฒนธรรมความปลอดภัย) ไม่ได้วัดกันที่ความสมบูรณ์ของ "เอกสารหรือคู่มือ" แต่วัดจากพฤติกรรมจริงของผู้ปฏิบัติงานและการสนับสนุนของผู้บริหาร

ระดับพนักงาน : การเจตนาฝ่าฝืนขั้นตอนปฏิบัติ สะท้อนถึงการขาดตระหนักรู้ ทักษะและพฤติกรรมที่ยึดถือความปลอดภัยเป็นหลัก

ระดับผู้บริหาร (Leadership) : การละเลย ไม่ติดตามและไม่แก้ไขเมื่อพบการทำผิดขั้นตอน สะท้อนถึง การขาดความมุ่งมั่น (Commitment) จากผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นเสาหลักสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อน Safety Culture ในองค์กร

33. หากเกิดเหตุทางรังสี หลักการใดเหมาะสมที่สุดในการสื่อสารกับประชาชน

ก. ไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ

ข. ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทันเวลา เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง และหลีกเลี่ยงการสร้างความตื่นตระหนก โดยไม่มีเหตุ

ค. เปิดเผยข้อมูลที่ยังไม่ตรวจสอบทั้งหมดทันที

ง. ให้เฉพาะผู้ประกอบการเป็นผู้ชี้แจงโดยรัฐไม่ต้องมีบทบาท

เฉลย : ข. หลักการสื่อสารในภาวะฉุกเฉินทางรังสี (Emergency Risk Communication) ที่มีประสิทธิภาพและเป็นสากล กำหนดไว้ว่า

- ถูกต้องและแม่นยำ (Accurate) : ข้อมูลต้องผ่านการยืนยันข้อเท็จจริง ไม่ปล่อยข่าวลือหรือข้อมูลที่ยังไม่ตรวจสอบ (จัดกับข้อ ค.)
- ทันเวลา (Timely) : สื่อสารอย่างรวดเร็วเพื่อให้ประชาชนรู้วิธีปฏิบัติตนในการป้องกันตนเองทันทั่วทั้งที่
- โปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่น (Transparent & Empathetic) : ไม่ปิดบังข้อมูล (จัดกับข้อ ก.) แต่ต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อลดความ panic หรือความตื่นตระหนกที่ไม่จำเป็น
- รัฐต้องเป็นแกนหลัก : หน่วยงานกำกับดูแลหรือภาครัฐต้องร่วมชี้แจงเพื่อความเป็นเอกภาพ และความน่าเชื่อถือ (จัดกับข้อ ง.)

34. ข้อใดเป็นตัวอย่างของการกำกับดูแลแบบ “Risk-informed” มากที่สุด

ก. ตรวจสอบทุกสถานประกอบการด้วยความถี่เท่ากันไม่ว่าความเสี่ยงจะแตกต่างกันเพียงใด

ข. จัดระดับการกำกับและความเข้มข้นของการตรวจตามระดับความเสี่ยงของกิจกรรม

ค. ตรวจสอบเฉพาะสถานประกอบการขนาดใหญ่ ง. ตรวจสอบเมื่อมีการร้องเรียนเท่านั้น

เฉลย : ข. Risk-informed Regulation (การกำกับดูแลโดยใช้สารสนเทศด้านความเสี่ยง) หมายถึง การนำข้อมูล ประเมินระดับความเสี่ยงของวัตถุ/เครื่องมือ หรือกิจกรรมรังสีนั้น ๆ มาใช้กำหนดความเข้มข้น มาตรการ ควบคุม และความถี่ในการตรวจกำกับดูแล (Graded Approach)

กิจกรรมหรือแหล่งกำเนิดรังสีที่มีความเสี่ยงสูง (เช่น โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์หรือสารกัมมันตรังสี Category 1) จะถูกกำกับดูแลอย่างเข้มงวดและถี่กว่า

กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ (เช่น เครื่องเอกซเรย์ฟัน) จะใช้มาตรการและขั้นตอนการขออนุญาตที่ผ่อนปรนลง มาตามสมควร เพื่อให้จัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุดที่สุด

35. “Graded Approach” มีความหมายใกล้เคียงข้อใดที่สุด

- ก. ผู้ประกอบการทุกประเภทต้องใช้ข้อกำหนดเหมือนกันทั้งหมด
- ข. ระดับการควบคุมต้องเหมาะสมกับลักษณะและขนาดของความเสี่ยง
- ค. ให้สิทธิผู้ประกอบการเลือกกฎหมายเอง
- ง. ผู้ประกอบการรายใหญ่ได้รับการยกเว้นมากกว่ารายเล็กเสมอ

เฉลย : ข. Graded Approach (แนวทางการปรับตามระดับความเสี่ยง) เป็นหลักการที่สอดคล้องกับ Risk-informed Regulation โดยกำหนดให้มาตรการทางกฎหมาย ขึ้นตอนการขออนุมัติ การตรวจสอบและข้อบังคับทางความปลอดภัย ต้องมีความเข้มข้นได้สัดส่วนสมเหตุสมผลกับ ระดับความเสี่ยง ชนิดและขนาดอันตรายของวัสดุหรือกิจกรรมนั้น ๆ

ความเสี่ยงต่ำ : ข้อกำหนดสั้นลง ขึ้นตอนอนุมัติง่ายขึ้น (เช่น การแจ้งครอบครองหรือขอใบแจ้ง)

ความเสี่ยงสูง : ต้องใช้มาตรการความปลอดภัยเชิงลึก เอกสารประเมินความเสี่ยงอย่างละเอียด

และการกำกับดูแลที่เข้มงวดที่สุด (เช่น การออกใบอนุญาตหลายขั้นตอน)

36. ข้อใดสรุปปรัชญาการกำกับดูแลของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติได้ครอบคลุมที่สุด

- ก. ส่งเสริมการใช้รังสีให้มากที่สุดเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ข. ห้ามการใช้เทคโนโลยีนิวเคลียร์เพราะมีความเสี่ยง
- ค. เปิดให้ใช้ประโยชน์จากพลังงานนิวเคลียร์และรังสีโดยอยู่ภายใต้การควบคุมด้านความปลอดภัย

ความมั่นคง และพันธกรณีระหว่างประเทศ

ง. ให้ภาคเอกชนกำกับดูแลกันเองทั้งหมด

เฉลย : ค. ปรัชญาและภารกิจหลักของสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายของประเทศไทย คือ

1. ไม่ขัดขวางการใช้ประโยชน์ (Promoting Peace Use through Regulation) : อนุญาตให้มีการนำพลังงานนิวเคลียร์และรังสีมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ
2. กำกับดูแล 3 ด้านหลัก (3S Framework)
 - Safety (ความปลอดภัย) : ป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายจากรังสีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม
 - Security (ความมั่นคงปลอดภัย) : ป้องกันการโจรกรรม การก่อการร้ายหรือการใช้ผิดวัตถุประสงค์
 - Safeguards (การพิทักษ์ความปลอดภัย) : ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา
๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

มิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับ
ราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน

“ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการอื่นในกระทรวง กรม
ฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้น

“กระทรวง” หมายความว่า รวมถึงสำนักนายกรัฐมนตรีและทบวง

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๒๒ ก/หน้า ๑/๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง และ
หมายความว่ารวมถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี
ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่ารวมถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและปลัดทบวง

“กรม” หมายความว่ารวมถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

“อธิบดี” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่ากรม

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
และส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรม

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วย
นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการ
สำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง
และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการ
บริหารและการจัดการ และด้านกฎหมายซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และเป็นผู้ที่ได้รับการ
สรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ. จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน และให้
เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ
หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองและมีได้เป็น
กรรมการ โดยตำแหน่งอยู่แล้ว

มาตรา ๗ กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสามปี ถ้า
ตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดและยังมีกรรมการดังกล่าวเหลืออยู่อีกไม่น้อยกว่าสามคนให้กรรมการที่เหลือ
ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนด
สามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับ
แต่งตั้งเป็นกรรมการแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอีกครั้งก็ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
กรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมตลอดทั้งการวางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๒) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพสวัสดิการ หรือประโยชน์อื่น ๆ แก่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้เหมาะสม

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน เพื่อส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๔) ให้ความเห็นชอบกรอบอัตราค่าจ้างของส่วนราชการ

(๕) ออกกฎ ก.พ. และระเบียบเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งการให้คำแนะนำหรือวางแผนแนวทางในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๖) ตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เป็นปัญหา มติของ ก.พ. ตามข้อนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(๗) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนในกระทรวงและกรม เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากส่วนราชการ หรือให้ผู้แทนส่วนราชการ ข้าราชการหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบให้กระทรวง และกรมรายงานเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.พ.

(๘) กำหนดนโยบายและออกระเบียบเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาลให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตลอดจนจัดสรรผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาแล้วเข้ารับราชการในกระทรวงและกรมหรือหน่วยงานของรัฐ

(๙) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาและควบคุมดูแลและการให้ความช่วยเหลือบุคลากรภาครัฐ นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง นักเรียนทุนของรัฐบาล และนักเรียนทุนส่วนตัวที่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ตลอดจนการเก็บเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษา ทั้งนี้ ให้ถือว่าเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษาเป็นเงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานอำนวยการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว

(๑๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

การออกกฎ ก.พ. ตาม (๕) ในกรณีที่เห็นสมควร ให้สำนักงาน ก.พ. หรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๕ ในกรณีที่ ก.พ. มีมติว่ากระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับแนวทางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.พ. แจ้งให้กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวดำเนินการแก้ไข ยกเลิก หรือยุติการดำเนินการดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวไม่ดำเนินการตามมติ ก.พ. ภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าว แล้วยุติการกระทำผิดวินัย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและการส่งลงโทษให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้ไม่ปฏิบัติตามมติ ก.พ. ตามวรรคหนึ่งเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ให้ ก.พ. รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใดที่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือบางประเภทควรมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางดังกล่าวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือประเภทนั้น ๆ แล้วยุติการ

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม ก.พ. โดยอนุโลม เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง

มาตรา ๑๒ ก.พ. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. วิสามัญ” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญ รวมตลอดทั้งวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.พ.” โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. และ ก.พ.ค. และดำเนินการตามที่ ก.พ. หรือ ก.พ.ค. มอบหมาย
- (๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่กระทรวง กรม เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ
- (๓) พัฒนา ส่งเสริม วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน
- (๔) ติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน
- (๕) ดำเนินการเกี่ยวกับแผนกำลังคนของข้าราชการพลเรือน
- (๖) เป็นศูนย์กลางข้อมูลทรัพยากรบุคคลภาครัฐ
- (๗) จัดทำยุทธศาสตร์ ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน
- (๘) ส่งเสริม ประสานงาน เผยแพร่ ให้คำปรึกษาแนะนำ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับทรัพยากรบุคคลภาครัฐ
- (๙) ดำเนินการเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาลตามนโยบายและระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๘)
- (๑๐) ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลบุคลากรภาครัฐและนักเรียนทุนตามข้อบังคับหรือระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๙)
- (๑๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว
- (๑๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาทะเบียนประวัติและการควบคุมเกียจคร้านของข้าราชการพลเรือน
- (๑๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนเสนอต่อ ก.พ. และคณะรัฐมนตรี
- (๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือ ก.พ. มอบหมาย
- มาตรา ๑๔** ให้มีคณะกรรมการสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. สามัญ” เพื่อเป็นองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้
- (๑) คณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กระทรวง” โดยออกนามกระทรวง
- (๒) คณะอนุกรรมการสามัญประจำกรม เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กรม” โดยออกนามกรม
- (๓) คณะอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. จังหวัด” โดยออกนามจังหวัด
- (๔) คณะอนุกรรมการสามัญประจำส่วนราชการอื่นนอกจากส่วนราชการตาม (๑) (๒) และ (๓)